

Falu kommun

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Falu kommun

Tillsyn i Falu kommun

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Falu kommun under hösten 2015. Tillsynen har avsett det samlade ansvarstagandet för utbildningen inom skolformen förskoleklass och grundskola.

Måluppfyllelse och resultat

Grundskolan årskurs 3

Enligt Skolverkets statistik över de nationella ämnesproven för läsåret 2014/15 uppnådde mellan 71,1 och 93,5 procent av eleverna kravnivån på de olika delproven i ämnet matematik. Detta resultat kan jämföras med motsvarande värde för riket som uppgick till mellan 82,1 och 93,1 procent. I ämnet svenska uppnådde mellan 84,7 och 97,3 procent av eleverna kravnivån på de olika delproven, vilket kan jämföras med värdet för riket som uppgick till mellan 88,2 och 97 procent. I ämnet svenska som andraspråk uppnådde mellan 71,2 och 89,8 procent av eleverna kravnivån på de olika delproven, i jämförelse med riket där motsvarande värden var mellan 60,3 och 80,5 procent.

Grundskolan årskurs 6

Skolverkets statistik över de nationella ämnesproven för läsåret 2014/15 visar att 93,3 procent av eleverna uppnådde kravnivån på samtliga delprov i ämnet matematik. Detta resultat kan jämföras med motsvarande värde för riket som uppgick till 90,9 procent. I ämnet svenska uppnådde 97,1 procent av eleverna kravnivån på samtliga delprov, i jämförelse med värdet för riket som uppgick till 95,5 procent. I ämnet svenska som andraspråk uppnådde mellan 73,3 och 100 procent av eleverna kravnivån på de olika delproven, att jämföra med genomsnittet 76,3 procent för riket. I ämnet engelska uppnådde 96,5 procent av eleverna kravnivån på delproven, jämfört med resultatet för riket på 93,4 procent.

Grundskolan årskurs 9

Enligt Skolverkets statistik för läsåret 2014/15 var det genomsnittliga meritvärdet för elever i Falu kommuns kommunala grundskolor 214,3, jämfört med 224,7 i riket. Skillnaden i meritvärde mellan flickor och pojkar i Falu kommuns kommunala grundskolor år 2015, visar att meritvärdet för flickor var 224,3 och för pojkar 204,4. Andelen elever i Falu kommuns kommunala grundskolor som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen år 2015 (elever

Beslut

2016-03-30

3 (10)

Dnr 43-2015:3847

med minst betyg E i samtliga ämnen), var 76 procent, att jämföra med värdet i riket på 77 procent.

Översikt över konstaterade brister i verksamheterna

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna	Föreläggande	2016-08-15
2. Utveckling av utbildningen vid skolenheterna	Ingen brist konstaterad	

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats.

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionen bedömning är att samtliga elever i Falu kommuns grundskolor inte har en reell tillgång till kurator genom sin elevhälsa.

Skolinspektionen bedömning är vidare att det även finns brister i det förebyggande och hälsofrämjande arbete som elevhälsan ska bedriva på kommunens grundskolor.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Falu kommun att senast den 15 augusti 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna

Huvudmannen ska ge rektorn och övrig personal vid skolenheterna förutsättningar, så att utbildningen i grundskolan är likvärdig och av hög kvalitet. I detta arbete ingår bland annat att förse skolenheterna med nödvändiga materiella och personalmässiga resurser, så att elevernas tillgång till viktiga stödfunktioner som till exempel elevhälsa, studie- och yrkesvägledning och skolbibliotek säkerställs. Dessa resurser måste också organiseras på ett ändamålsenligt sätt, så att skolenheterna kan använda dem för det syfte de är avsedda för. I arbetet med att skapa nödvändiga förutsättningar ingår bland annat också att säkerställa att rektorerna har den kompetens skolförfattningarna kräver, för att de ska kunna fullgöra sitt ansvar som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig skolpersonal. Huvudmannen har också ett fungerande system för att ta emot anmälningar om kränkande behandling av elever. I de fallen utreds kränkningarna och åtgärdas vid behov.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Falu kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Huvudmannen ser till att det på grundskolenheterna finns tillgång till elevhälsa för eleverna i förskoleklass och grundskola, så att den kan användas främst förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot målen. (2 kap. 25 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Se till att alla elever i förskoleklass och grundskola har en reell tillgång till kurator genom sin elevhälsa.
- Se till att elevhälsan bedriver ett förebyggande och hälsofrämjande arbete för att stödja alla elevers utveckling mot utbildningens mål.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen ska elevhälsan omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. För medicinska, psykologiska och

psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande och elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas.

I förarbetena till skollagen framgår att arbetet med elevhälsan förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper samt att det finns kompetens att tillgå för detta arbete. Det är också angeläget att samverkan sker med övrig hälso- och sjukvård samt med socialtjänsten. I det individuellt inriktade arbetet har elevhälsan ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling. De mer generellt inriktade uppgifterna, där elevhälsans medverkan är viktig, rör elevernas arbetsmiljö, skolans värdegrund som t.ex. arbetet mot kränkande behandling och undervisningen om tobak, alkohol och andra droger och övrig livsstilsrelaterad ohälsa, jämställdhet samt sex- och samlevnadsundervisning m.m. (prop. 2009/10:165 s. 276).

Elevernas reella tillgång till kurator och elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete

Elevhälsan i Falu kommun är organiserad genom en central enhet i kommunen. Via denna enhet fördelas elevhälsans personalresurser ut till skolenheterna. Skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator och specialpedagog finns tillgängliga för skolenheterna genom den centrala elevhälsan. Skolsköterskorna finns placerade ute på skolenheterna. Kuratorerna finns placerade på de skolenheter som har årskurserna 7-9.

I Skolinspektionens intervju med personal i den centrala elevhälsan framkommer att en kurator deltar på elevhälsans möten på de skolor som har årskurserna 7-9. På de skolor som har förskoleklass och årskurserna 1-6 sker detta först då rektorn efterfrågar det. Det framkommer även i intervjun att kuratorerna har svårt att täcka de psykosociala behov som finns för eleverna i förskoleklass och årskurs 1-4 och att det ofta är skolsköterskan på skolorna som får fylla detta behov.

I Skolinspektionens tillsyn av Linghedsskolan, en kommunal grundskola med förskoleklass och årskurserna 1-6, framkommer i Skolinspektionens intervju med rektorn att det inte ingår någon kurator i skolans elevhälsogrupp, och att kurators förebyggande och hälsofrämjande arbete är riktat till de skolor som har elever i årskurserna 7-9, men inte till eleverna i årskurserna 1-6. Vidare framkommer att elevhälsan på skolan inte arbetar förebyggande och hälsofrämjande.

I Skolinspektionens intervju med barn- och utbildningschefen uppges att den centrala elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete inte helt och

hållet når ut till skolenheterna och att det kan vara en fråga om dimensionering eller en fråga om oklarheter i rektors ansvar kontra elevhälsans ansvar att se till att detta görs.

I Skolinspektionens intervju med grund- och särskolechefen framkommer att han inte kan svara på vilka förebyggande och hälsofrämjande aktiviteter som bedrivs på skolorna och att han inte gett några konkreta direktiv om detta.

Skolinspektionens samlade bedömning

Skolinspektionens bedömning är att det finns brister i elevernas reella tillgång till kurator i årskurserna 1-6. Elevernas behov av kurator är större än tillgången och det är ofta skolsköterskan på skolorna som får fylla det psykosociala behovet. Skolinspektionens bedömning är vidare att det finns brister i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete. Av utredningen framkommer att elevhälsan inte bedriver ett förebyggande och hälsofrämjande arbete på samtliga av kommunens grundskolor.

Motivering till föreläggande som ingripande

Enligt 26 kap. 10 § skollagen får Skolinspektionen förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Eftersom verksamheten vid Falu kommuns grundskolor inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreläggs huvudmannen att vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Övriga arbetsområden

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att huvudmannen uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Utveckling av utbildningen vid skolenheterna

Huvudmannen ska arbeta kontinuerligt och långsiktigt för att utveckla och förbättra utbildningen i grundskolan inom väsentliga områden, i syfte att säkerställa likvärdighet och kvalitet. I detta arbete ingår att huvudmannen skaffar sig kunskap om nuläget vid skolenheterna. Denna nulägesbild ska bland annat innefatta kunskapsresultaten och resultaten avseende tryggheten och studieron vid skolenheterna. I arbetet ingår också att följa upp de

Beslut

2016-03-30

8 (10)

Dnr 43-2015:3847

centrala förutsättningar som huvudmannen ger skolenheterna, för att de ska kunna ge eleverna en god utbildning. Huvudmannen analyserar sedan orsakerna till bristande måluppfyllelse, resultat och förutsättningar, vilka förbättringsåtgärder som behövs, samt vidtar dessa åtgärder.

När huvudmannen formulerar nulägesbilden ska denna bygga på uppgifter som rektorerna tagit fram i sitt eget kvalitetsarbete vid skolenheterna, men också på uppgifter huvudmannen själv insamlar (exempelvis nationell statistik, tillsyns- och granskningsrapporter, anmälningar om kränkande behandling, etc). Det ska därför finnas en koppling mellan huvudmannens kvalitetsarbete, och det kvalitetsarbete som rektorn tillsammans med lärare, övrig personal och elever leder vid skolenheterna.

Ett annat viktigt verktyg för att se till att utbildningen i grundskolan är likvärdig är en behovsstyrd resursfördelning, så att resursfördelningen mellan skolenheterna anpassas efter skolornas skiftande behov och förutsättningar. Med resurser avses såväl ekonomiska som personalmässiga resurser. Resursfördelningen följs upp och utvärderas, så att en bedömning kan göras i vilken grad den främjar elevernas kunskapsutveckling och trygghet.

På Skolinspektionens vägnar

Andreas Mehnert
Beslutsfattare

Kjell Gyllenswärd
Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Falu kommun

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för.

Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektionen grundar sina bedömningar på.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Falu kommun

Falu kommuns organisation består av kommunfullmäktige, kommunstyrelse, nämnder och förvaltningar. Barn- och utbildningsnämnden är organiserad under kommunstyrelsen och ansvarar för kommunens förskolor, fritidshem, grundskolor, grundsärskolor, gymnasieskolor, gymnasiesärskolor, grundläggande vuxenutbildning, undervisning i svenska för invandrare samt särskild utbildning för vuxna. Förvaltningsarbetet bedrivs inom barn- och utbildningskontoret och leds av en barn- och utbildningschef, skolformschefer, rektorer och förskolechefer. Elevhälsan är organiserad genom en central enhet i kommunen. Kommunstyrelsen ansvarar för den gymnasiala vuxenutbildningen, vilken helt bedrivs genom upphandlad verksamhet. Förvaltningsarbetet bedrivs inom arbetsmarknads-, integrations- och kompetensförvaltningen och leds av en förvaltningschef, en rektor och en biträdande rektor.

I Falu kommun finns 26 kommunala grundskolor med cirka 4 660 skolpliktiga elever och cirka 600 elever i förskoleklass; Aspebodaskolan F-6, Bjursåsskolan F-6, Bjursåsskolan 7-9, Björkhagsskolan F-6, Britsarvsskolan 7-9, Danholnsskolan F-6, Främbyskolan F-6, Gruvrissskolan F-6, Grycksboskolan F-6, Hosjöskolan F-6, Hälsingbergsskolan F-6, Hälsingårdsskolan F-9, Liljansskolan F-6, Linghedsskolan F-6, Montessoriskolan F-9, Rönndalsskolan F-6, Slättaskolan F-6, Sundbornsskolan F-6, Svärdsjöskolan 7-9, Sågmyraskolan F-6, Södra skolan F-6, Tegelbruksskolan F-6, Toftaskolan F-6, Vikaskolan F-6, Västra skolan 7-9 och Östra skolan F-6.

Kommunen bedriver grundsärskola med cirka 38 elever vid skolenheterna Slättaskolan (åk 1-9), Tegelbruksskolan (åk 1-9) och Britsarvsskolan (åk 7-9). Några elever som läser enligt grundsärskolans kursplaner är också integrerade i olika grundskolor.